

Təbib

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933 -cü ildən çıxır.

№ 03 (1621) 16 fevral 2016 - cı il

Qiyməti 50 qəpik

Prezident İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edib

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "İqlim və enerji təhlükəsizliyi. İstiləşmə hələ də davam edirmi?" mövzusunda keçirilən panel-müzakirədə iştirak edib.

Tədbirdə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva və qızı Leyla Əliyeva da iştirak ediblər.

Panel-müzakirənin aparıcısı Melinda Kreyn tədbirin mövzusunun dünyada iqlim və enerji təhlükəsizliyinə həsr olunduğunu dedi. Daha sonra o, bu tədbirdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, bir çox mütəbər qonaqların iştirak etdiyini bildirdi və sözü dövlətimizin başçısına verdi.

Prezident İlham Əliyev ölkəmizin ərazisinə daxil olan su mənbələrinin qonşu ölkələrdə yarandığını dedi və bildirdi ki, bu, özlüyündə müəyyən təhlükələr törədir. Məsələn, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində meşələrin məhvi ilə bağlı qanunsuz fəaliyyətlər həyata keçirilir, su mənbələri çirkləndirilir.

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Avropa Şurasının müvafiq qətnaməsində Ermənistan tərəfindən Sərsəng Su Anbarının blokadada saxlanması, Azərbaycan əhalisinin bu su mənbəyindən istifadə edə bilməməsi bəyan edilib.

Enerji təhlükəsizliyi məsələlərindən danışan Prezident İlham Əliyev müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycan iqtisadiyyatının üzləşdiyi çətinliklərə toxundu, 1994-cü ildə dünyanın nəhəng neft şirkətlərinin Azərbaycana dəvət olunduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Avropa Şurasının Sərsəng Su Anbarı ilə bağlı qəbul etdiyi qətnamə Ermənistanın üzərinə öhdəlik qoyub ki, onlar daha məsuliyyətli olsunlar. Dövlətimizin başçısı bir daha vurğuladı ki, işğala son qoyulmalıdır. Bu işğal nəticəsində Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda hər şey məhv edilib. Ermənistan isə status-kvonun saxlanmasına çalışır.

BU SAYIMIZDA

TİBBİ ŞURANIN GENİŞLƏNDİRİLMİŞ YİĞİNCAĞINDA

4

Əsrin tanınmış neyrocərrah alimi Bakıda

6

ATU-nun bir sıra kafedralarının illik hesabatı üzrə iclas keçirilib

3

Tədris-Cərrahiyyə Klinikasında daha bir maraqlı əməliyyat icra edildi

04.02.2016

©www.science.az

AMEA Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsi (BTEB) 2015-ci ilin yekunlarına dair hesabat verib

2

Türkiyənin Hacettepe Universiteti Xəstəxanasının nümayəndələri ATU-nun qonağı oldu

3

Nadir anadangəlmə ürək xəstəsi əməliyyat olunub

AMEA Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsi (BTEB) 2015-ci ilin yekunlarına dair hesabat verib

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin fevralın 5-də keçirilən iclasında hesabat məruzəsi ilə çıxış edən bölmənin akademik-katibi, akademik Əhliman Əmiraslanov BTEB-də yerinə yetirilən elmi və elmi-təşkilati işlər haqqında geniş məlumat verib.

Ə.Əmiraslanov bildirib ki, hesabat ilində bölmənin tərkibinə daxil olan elmi müəssisələr və Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən elmi-tədqiqat müəssisələri birgə tədqiqat işləri aparılıb. Bölmə institutlarında AMEA-nın elmi-təşkilati fəaliyyətində innovativ ideyaların tətbiqi, elmi-tədqiqat işlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində mühüm tədbirlər görülmüşdür.

Hesabat ilində əldə olunmuş mühüm nailiyyətlər iclas iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb: "Ötən il bölmənin elmi müəssisələrində 41 elmi problemə aid 193 mövzu üzrə 445 tədqiqat işi aparılıb, bunlardan 80 mövzu və 181 iş tamamlanıb. 127 elmi-tədqiqat işinin nəticəsi tətbiq olunub. 2015-ci ildə bölmənin əməkdaşları tərəfindən biri xaricdə olmaqla 69 kitab, 49 dərslik və elmi-kütləvi ədəbiyyat çap edilib. Ötən il 203-ü xaricdə olmaqla 1172 tezis dərc olunub. 2015-ci ildə 1793 məqalə çap olunub ki, onlardan 177-si impakt faktorlu jurnallarda işıq üzünə görüb. Həmçinin 57 dissertasiya işi müdafiə edilib, 52 dissertasiya müdafiəsi üzrə sənədlər təqdim olunub".

Akademik Əhliman Əmiraslanov patent almaq üçün 25 iddia sənədinin verildiyini, 4-ü xaricdə olmaqla 5 patentin alındığını iclas iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb. İclasda hesabat ilində Prezident İlham Əliyev tərəfindən təsdiq edilmiş dövlət proqramları çərçivəsində, o cümlədən Rəyasət Heyətinin qərarı ilə keçirilən beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlər haqqında ətraflı məlumat verilib.

Bölmənin akademik-katibi beynəlxalq elmi əməkdaşlıq əlaqələrindən də bəhs edib. Bildirib ki, Ukrayna Tibb Elmləri Akademiyasının D.F.Çebataryov adına Herontologiya

İnstitutu, Moskva Dövlət Universiteti, Rusiya Elmlər Akademiyasının Biofizika İnstitutu, Gürcüstan Elmlər Akademiyasının Ali Sinir Fəaliyyəti və Neyrofiziologiya İnstitutu, İsrail Təbiət və Humanitar Elmlər Akademiyası ilə Fiziologiya İnstitutu arasında "Uzunömürlülük səviyyəsi: sinir və ürək damar sistemlərinin

Dövlət Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar və Sumqayıt Dövlət universitetlərinin, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının müvafiq kafedraları ilə əməkdaşlıq etmiş, müştərək tədqiqatlar aparmışlar. Zoologiya

öyrənilməsi" mövzusunda birgə tədqiqatlar aparılır. Eyni zamanda Botanika İnstitutu respublika bitki aləmi biomüxtəlifliyinin və digər problemlərin tədqiqi məsələləri üzrə İsveçrənin Fribourg Təbiət Tarixi Muzeyi, İspaniyanın Seviliya Universiteti, Bitkilərin Biokimyası və Fotosintez İnstitutu, ABŞ-in Missuri Botanika Bağ, Ayova Dövlət Universiteti, Belarus Dövlət Universiteti, Şoran Torpaqlarda Əkinçiliyin İnkişafı üzrə Beynəlxalq Mərkəz (İCBA) və bir sıra elmi qurumlarla əlaqələr yaratmışdır. Bununla yanaşı, Botanika İnstitutu, Almaniyanın Frankfurt Universitetinin Ekologiya, Təkamül və Müxtəliflik Departamenti və ABŞ-in Ayova Universiteti ilə birgə tədqiqatlar aparılır.

Akademik Əhliman Əmiraslanov deyib ki, şagird və tələbələrdə təbiətə, botanika elminə, bitki və heyvanlar aləminə maraq oyadan, onların biliklərinin zənginləşdirilməsi məqsədlərinə xidmət edən tədbirlər görülmüşdür.

"Anlaşma memorandumları əsasında bölmə institutları Bakı

İnstitutunun muzeyində, Botanika İnstitutunun Herbari fondunda, Dendrologiya İnstitutu və Mərkəzi Nəbatat Bağında yüzlərlə şagird və tələbə ekskursiyada olmuş, xüsusi seminarlarda iştirak etmişlər".

Ə.Əmiraslanov AMEA-da Kök Hüceyrə Mərkəzinin və ya laboratoriyasının olmamasını Azərbaycanda biologiya və tibb sahəsində böyük çatışmazlıq sayıb: "Biz bu sahədə müəyyən işlər görmüşük. Qrup yaratmışıq, həmin qrup dünyanın bir çox kök hüceyrə mərkəzlərində olub, elmi məqalələr yazıb. Laboratoriya üçün yer də müəyyən olunub, ancaq laboratoriyanın təşkili məsələsində müəyyən problemlər var. Sadəcə bir laboratoriyadan başlayaq və yavaş-yavaş irəliləyək".

Müzakirələr zamanı Azərbaycan vətəndaşlarının müalicə üçün yaxın və uzaq xaricə üz tutmasına toxunan Ə.Əmiraslanov bildirib ki, xəstə axını Səhiyyə Nazirliyini də narahat edən məsələdir: "Xəstələrin xarici ölkələrdə müalicə olunması bütün dünyada problemdir. Avropanın imkanı olan xəstələri ABŞ-a, Türkiyənin

xəstələri Avropaya gedir. Bir ara kimin başı ağrıyırdı, İrana gedirdi. Sonra gördülər ki, həmin ölkədə həkimlərin səriştəsizliyi səbəbindən nə qədər insanlar şikəst olur, başqa problemlərlə üzləşirlər. Bu gün elə bir patologiya, xəstəlik yoxdur ki, onu Azərbaycanda adekvat müalicə etmək mümkün olmasın. 10-15 il əvvəl Azərbaycanda açıq ürək, orqan transplantasiyası aparılmırdı. İndi bu əməliyyatlar nəinki Bakıda, regionlarda da aparılır. Ancaq biz kiminsə xaricdə müalicə olunmasının qarşısını ala bilmərik. Vəsaiti olan Türkiyədə, Almaniya, ABŞ-da da müalicə olunur. Bunun qarşısının alınması üçün təbliğat aparılmalıdır. İnsanları başa salmaq lazımdır ki, həmin müalicələr Azərbaycanda da aparılır. Bizim yeganə xilasımız icbari tibbi sığortadır. Manatın devalvasiyası ilə əlaqədar bu məsələ bir qədər də qabarıq üzə çıxır. İndiyə qədər bir çox vətəndaşımızın imkanı var idi ki, xaricdəki xəstəxanalarda müalicə olunsun, yəqin ki, bu müalicə səviyyəsi bir qədər aşağı düşüb. İnanıram ki, bu il icbari tibbi sığorta ilə bağlı müəyyən pilot layihələr həyata keçiriləcək".

A.Əlizadə Azərbaycanda dərman istehsalının genişləndirilməsinə təkan verəcək elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının zəruri olduğunu vurğulayıb: "Bu elmi-tədqiqat işləri üçün AMEA hər cür dəstək verməyə hazırdır. Azərbaycanda dərman istehsalı sahəsinə diqqət artırılmalıdır. Bilməliyik ki, dərman sənayesinin yaradılması üçün hansı işlər görülməlidir".

Bölmənin hesabat məruzəsi dinlənildikdən və müzakirə olunduqdan sonra Rəyasət Heyətinin qərarı ilə bəyənilib. Hesabatda əks olunan statistik məlumatlar nəzərə alınaraq akademiyanın illik hesabatına daxil edilib.

Leykemiya uşaq xərçəng xəstəliklərinin 30 faizini təşkil edir

Dünyanın əksər ölkələrində il ərzində hər milyon uşağdan təqribən 150-200 nəfərində xərçəng xəstəliyi qeydə alınır.

Səhiyyə Nazirliyindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, uşaqlar arasında rast gəlinən xərçəng xəstəlikləri digər yaş qruplarından xeyli fərqlənir. Ümumiyyətlə, leykemiya uşaqlar arasında qeydə alınan bütün xərçəng xəstəliklərinin 30 faizini təşkil edir. Digər tez-tez rast gəlinən bədxassəli törəmələr isə

mərkəzi sinir sisteminin şişləri və limfomalardır. Bununla yanaşı, yalnız uşaqlara xas olan bədxassəli embrional törəmələr vardır ki, onlara neyroblastoma, nefroblastoma, medulloblastoma, retinoblastoma və digər şişlər aiddir. Süd vəzisi, ağciyər, çənbər bağırsağ və düz bağırsağın şişləri isə adətən böyüklərdə qeydə alınır və uşaqlarda çox nadir hallarda rast gəlinir.

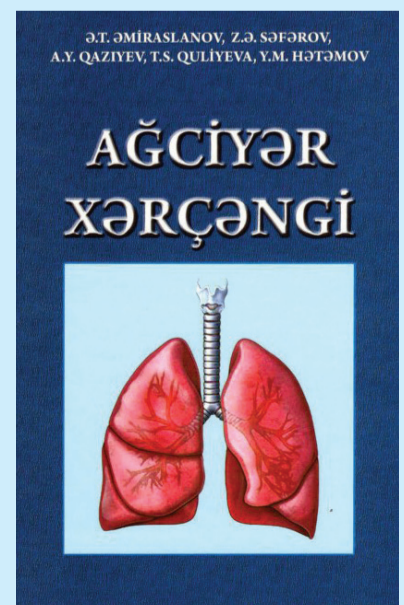

Uşaq xərçəngi dedikdə adətən 16 yaşadək uşaqlarda inkişaf edən xərçəng xəstəlikləri nəzərdə tutulur. Uşaq xərçəng xəstəlikləri nadir olsa da, bütün xərçəng xəstəliklərinin 0,5-1,5 faizini təşkil edir.

"Ağciyər xərçəngi" kitabı nəşr olunub

Akademik Əhliman Əmiraslanovun rəhbərliyi altında Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) Onkoloji Klinikasında ağciyər xərçənginin epidemiologiyası, diaqnostikası və müalicəsi, eləcə də bu sahənin tədrisi sahəsində toplanan böyük elmi-pedaqoji təcrübə əsasında hazırlanan "Ağciyər xərçəngi" kitabı nəşr olunub.

Kitab ağciyər xərçənginə dair orijinal vəsait olub, maraqla oxunur və müasir tələblərə tam cavab verir. Burada ağciyərlərin klinik anatomiyası, ağciyər xərçənginin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, bu xəstəliyi olan pasiyentlərə palliativ yardım məsələləri geniş işıqlandırılıb.

Tədris-Cərrahiyyə Klinikasında daha bir maraqlı əməliyyat icra edildi

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-Cərrahiyyə Klinikasına traxeyanın yuxarı 1/3 hissəsinin daralması (stenozu) diaqnozu ilə müraciət edən 26 yaşlı qız üzərində cərrahiyyə əməliyyatı keçirilib.

Tədris-Cərrahiyyə Klinikasının torakal cərrahı Arif Ağayevin sözlərinə görə, xəstə 5 ildən çoxdur ki, traxeyanın yuxarı 1/3 hissəsinin stenozu diaqnozu ilə müxtəlif klinikalarda müalicə alıb. Xəstə İranda və digər xarici ölkələrdə müayinələrdən keçib və ona traxeyanın yuxarı 1/3 hissəsinin stenozu diaqnozu quyulub və aparılan müalicə tədbirləri effekt verməyib.

Torakal cərrahın dediyinə görə, bu xəstəliyin müayinəsi zamanı endoskopiya – bronxoskopiya, boyun nahiyəsinin və döş qəfəsinin kompüter tomoqrafiyası, maqnit rezonans tomoqrafiyasından (MRT) istifadə olunur: "Xəstə bizim klinikamıza müraciət etdikdə, onu bir sıra müayinələrdən keçirdik. Nəticədə traxeyanın II dərəcəli stenozu diaqnozu təsdiqləndi. Cərrahiyyə əməliyyatından öncə xəstə üzərində minimal invaziv əməliyyat aparıldı. Digər klinikalarda xəstəyə anastomoz qoyulması, böyük boyun əməliyyatı, həmçinin lazer cərrahiyyəsi təklif olunub. Bu əməliyyat baha başa gəlir. Xəstəyə deyilib ki, Türkiyədən mütəxəssis gəlib əməliyyatı icra edəcək. Amma xəstənin buna maddi imkanı çatmadığı üçün bizim klinikaya müraciət edib.

Biz də müayinə və analizlərdən sonra

xəstə üzərində kiçik sayılan, lakin texniki ağır olan bir cərrahiyyə əməliyyatı həyata keçirdik. Əməliyyatı endoskopist torakal cərrah və anestezioloqlardan ibarət həkim briqadası icra etdi. Xəstəni saat 12:00-da qəbul etdik, 2-3 saat əməliyyata hazırlıq prosesi oldu. Axşam 18:00 radələrində artıq xəstə evə buraxıldı".

A.Ağayevin sözlərinə görə, ümumi anesteziya vasitəsilə 1 saat 20 dəqiqə müddətində həyata keçirilən cərrahiyyə əməliyyatı zamanı traxeya stenozu tamamilə ləğv olunub: "Tənəffüs yollarının keçiriciliyi bərpa olundu. Stenoz ləğv edildikdən sonra kiçik ölçülü fibrobronxoskop vasitəsilə bronx yollarına daxil olduq və bronxo-alveolyar mənfəz sanasiya edildi. Traxeya və nəfəs yolları divarından çoxsaylı biopsiyalar alındı.

Cərrah bildirdi ki, xəstəyə əməliyyat sonrası müalicə məqsədilə antibiotikoterapiya və inhalyasiya təyin edilib. Xəstə bir həftədən sonra kontrol müayinədən keçəcək.

Nadir anadangəlmə ürək xəstəsi əməliyyat olunub

Tədris Cərrahiyyə Klinikasının kardiocərrahı Azərbaycanda ilk dəfə koronar anomaliya (ALCAPA) əməliyyatını icra edib.

Bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da əhali arasında ürək-damar xəstəlikləri geniş yayılıb. Tibb sahəsi inkişaf etdikcə, peşəkar həkimlərimizin də sayı artır və onlar vaxtında bu cür xəstələrə kömək edirlər.

Lakin bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetində (ATU) icra olunan ürək əməliyyatını sözün əsl mənasından nadir adlandırmaq olar. Çünki koronar arteriya anomaliyası xəstəliyinə nadir hallarda rast gəlinir.

ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının kardiocərrahı, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Seymur Musayev deyir ki, 10

milyon nəfər əhalisi olan Azərbaycanda çox az sayda belə xəstəyə rast gəlinə bilər.

Seymur Musayevin sözlərinə görə, xəstə Gəncə şəhərinin 36 yaşlı sakinidir:

"Bu xanım bizə müraciət edəndə, artıq ona diaqnoz qoyulmuşdu.

Bu xəstəliyə yüz minlərlə doğuşdan birində rast gəlinir. Önəmli məqamlardan biri odur ki, belə xəstələrin əksəriyyəti erkən yaşlarda həyatını itirirlər, çox az qismi, təxminən 2-3 %-i 30 yaşına kimi yaşayır. 10 milyon nəfərlik əhalisi olan Azərbaycan üçün 1-2 nəfər belə xəstə ola bilər. 30 yaşdan yuxarı isə yalnız 1 belə xəstə tapa bilərsiniz".

Kardiocərrah bildirir ki, Klinikaya müraciət edən xəstə artıq 36 yaşında olub. Onun əməliyyat olunması qərarı verilib:

"Həm ürək qapağının işini təmin etdik, həm də anomaliya olan hissəni rekonstruksiya etdik. Əməliyyat mənim icramla doktor Mirəli Məcidovun iştirakı ilə keçirildi və 3 saat davam etdi".

S.Musayev bildirir ki, artıq bundan sonra xəstənin həyatına hər hansı bir risk yoxdur. 3-4 gün xəstəxanada yatdıqdan sonra xanım evə yazılacaq və həyatını əvvəlki qaydada davam etdirə biləcək.

Türkiyənin Hacettepe Universiteti Xəstəxanasının nümayəndələri ATU-nun qonağı oldu

Türkiyənin Hacettepe Universiteti Hastaneleri Anesteziologiya və Reanimatologiya bölməsinin professoru Dr. Seda Banu Akıncı Azərbaycan Tibb Universiteti (ATU) Tədris Cərrahiyyə Klinikasının qonağı olub.

cümlədən həkim, tələbə, rezident mübadiləsi, müəllimlərin təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsi ilə bağlı birgə fəaliyyətin icra olunması haqqında fikir mübadiləsi aparılıb.

Professor Seda Banu Akıncı Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktoru, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvi, professor Nuru Bayramov və klinikanın baş həkimi, dosent Dr. Asiman Həsənovla görüşüb.

Görüş zamanı qeyd olunub ki, Hacettepe Universiteti xəstəxanası Tədris Cərrahiyyə Klinikası ilə daha geniş əlaqələr qurulmasını arzulayır. Klinikalar arasında elm, təhsil sahəsində əməkdaşlığın yaradılması, o

Söhbət zamanı qonağa ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikası, onun fəaliyyəti, şöbələri haqqında məlumat verilib. Həmçinin, Anesteziologiya və Reanimatologiya şöbəsində cari vəziyyət və gələcəkdə görülməli işlər barədə ətraflı müzakirələr aparılıb. Görüşdən sonra professor Dr. Seda Banu Akıncı klinika ilə daha ətraflı tanış olub. O, klinikaların şöbələrini gəzib, burada xəstələr və rezidentlər üçün yaradılan şəraitdən məmnun qaldığını bildirdi.

ATU-nun bir sıra kafedralarının illik hesabatı üzrə iclas keçirilib

Fevralın 11-də Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının konfrans zalında ATU-nun neyrocərrahiyyə, urologiya, burun, qulaq və boğaz, ağız və üz-çənə cərrahiyyəsi, travmatologiya kafedralarının illik hesabatı üzrə iclas keçirildi.

statistik hesabatı, əldə olunan uğurlar, tətbiq olunan yeniliklər, həmçinin fəsadlar, onların qarşısının alınması üçün düzəldici-önləyici fəaliyyət, həm təhsildə, həm də müalicədə işin keyfiyyətini daha da yüksəltmək üçün

Toplantını direktor, I cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvi, professor Nuru Bayramov açıq elan etdi.

Daha sonra neyrocərrahiyyə, urologiya, burun, qulaq və boğaz, ağız və üz-çənə cərrahiyyəsi, travmatologiya kafedralarının illik hesabatı üzrə şöbə müdirləri ətraflı prezentasiyalarla çıxış etdilər. Burada kadr-

ların aktivliyi və fəaliyyəti, xəstələrin ümumi statistikasını, müayinə və müalicə olunan xəstələrin statistikasını, aparılan əməliyyatlar, onların növləri və nəticələrinin illik

məqsədlər və s. barədə ətraflı müzakirələr aparıldı, qərarlar qəbul edildi.

İclasda kafedra müdirləri də öz fikirlərini bölüşdülər, maraqlı diskussiyalar aparıldı.

Sonda klinikanın direktoru, professor Nuru Bayramov və baş həkimi, dosent Asiman Həsənov müzakirə olunan bütün məsələlərlə bağlı öz təklif və tövsiyələrini bildirdilər.

Fevralın 11-də ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının Tibbi Şurasının genişləndirilmiş yığıncağını açan klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev ölkə Prezidenti İlham Əliyevin səhiyyə işçilərinin maaşlarının artırılması barədə sərəncamı xatırladı. Diqqət və qayğı üçün kollektiv adından ölkə başçısına təşəkkürlərini ifadə edərək gündəlikdə duran məsələləri diqqətə çatdırdı.

Əvvəlcə klinikanın yanvar ayındakı və fevral ayının ilk həftəsindəki müalicə-diaqnostik fəaliyyətinin yekunları haqqında klinikanın baş həkimi, dosent Ramin Bayramlının hesabatı dinlənildi.

Baş həkim Reanimasiya və İntensiv Terapiya şöbəsinin fəaliyyəti üzərində xüsusi dayanaraq buraya, eləcə də uşaq reanimasiya bölməsinə digər xəstəxanalardan çox ağır xəstələrin daxil olduğunu və müvəfəqiyyətlə müalicə edilərək müvafiq şöbələrə köçürüldüklərini bildirdi.

Hesabatda bu ilin yanvar ayı ərzində klinikaya 464 nəfərin daxil olduğu, 389 nəfərin isə çıxdığı qeyd edildi. Müqayisə üçün deyək ki, ötən ilin dekabrında klinikaya daxil olan xəstələrin sayı 420 nəfər, klinikadan çıxan xəstələrin sayı 541 nəfər olub. Ən çox xəstə yenə terapiya profilili şöbələrdə qeydə alınıb (234 nəfər daxil olub, 244 nəfər çıxıb). Ötən ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə klinikaya daxil olan xəstələrin sayı bir qədər azalıb. Belə ki, ötən ilin yanvar ayında klinikaya daxil olan xəstələrin sayı 526 nəfər idi. Hesabatda klinikanın bölmələri üzrə daxil olan xəstələr, onların xəstəliklərinin profilləri, həmçinin fevralın ilk həftəsində klinikaya 113 nəfərin daxil olması barədə

TİBBİ ŞURANIN GENİŞLƏNDİRİLMİŞ YIĞINCAĞINDA

məlumat da öz əksini tapdı.

Bundan sonra fizioterapiya kabinetinin 2015-ci ildə qazandığı nailiyyətlər və əsas hədəflər haqqında hesabatla çıxış edən dosent Paşa Mehdiyev bildirdi ki, kabinet öz işini 2011-ci ilin apreliyindən başlayıb. O vaxtdan indiyədək müalicə alan 457 xəstəyə əsasən amplipuls və elektrostimulyasiya, qalvanizasiya və dərman elektroforezi, ultrasəstəraziya və fonoforez, maqnitoterapiya, induktoterapiya, lazerterapiya, inhalyasion terapiya, UBŞ terapiya, solyuksterapiya, darsonvalizasiya, naftalan terapiya, masaj, parafinoterapiya kimi müalicə üsullarının tətbiq olunduğunu deyən P.Mehdiyev onu da qeyd etdi ki, nevroloji xəstəliklərin 70, travmatoloji, ortopedik və revmatoloji xəstəliklərin isə 60 faizə qədərini fizioterapiya tətbiq etmədən müalicəsi istənilən effekti vermir.

O, mexaniki üsullarla müalicə və masaj kabinetlərinin yaradılması, hidrokolonterapiya üsulunu təşkil etmək barədə düşüncələrini deyərək, klinika rəhbərliyinin köməkliliyi ilə transkraniyal maqnit stimulyasiyası, zərbə dalğa terapiya, müasir amplipuls, lor xəstəlikləri üçün UBŞ və ultrasəs aparatlarının alınmasının da

nəzərdə tutulduğunu söylədi.

Toplantıya yekun vuran professor S.Musayev bəzi cari məsələlərə də toxundu. 2015/2016-cı tədris ilinin yaz semestrinin başlanması ilə əlaqədar olaraq mühazirə zallarına, tədris otaqlarına baxış keçirməklə mövcud problemlərin aradan qaldırılması üçün tövsiyələrini verdi.

Klinikada çalışan orta və kiçik tibb işçilərinin əlavə əmək haqlarının artırılması təklifi də tibbi şuranın üzvləri tərəfindən müsbət qarşılandı.

Son günlər müəyyən neqativ halların qarşısını almaq məqsədilə daxili

mühafizənin gücləndirildiyini bildirən klinikanın direktoru, bu addımın ilk növbədə əməkdaşların və burada müalicə alan xəstələrin rahatlığına hesablandığını vurğuladı.

Arif MƏMMƏDLİ

Fotolar Cənnətali Çingizindir

Sosial şəbəkələrdən asılılıq yuxusuzluq yaradır

ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin alimləri apardıqları eksperiment zamanı belə qənaətə gəliblər

ki, yuxusuzluq, habelə keyfiyyətsiz yuxu tələbələrin sosial şəbəkələrdən asılılıq və onların xroniki yorğunluğu ilə düz mütənasibdir.

AZƏRTAC "oane.ws" saytına istinadla xəbər verir ki, tədqiqatçılar bir həftə ərzində 76 tələbə (42 qız və 34 oğlan) arasında anket sorğusu aparıblar. Bütün könüllülərin sosial şəbəkələrdə profilləri olub. Eksperiment iştirakçıları hər gün anket sorğusunda iştirak edərək, necə yatdıqları və gündəlik rejimləri barədə məlumat veriblər.

Mütəxəssislər müəyyən ediblər ki, yuxusuzluq və az yatmaq sosial şəbəkələrə aludəçiliyin səbəb olduğu ümumi xroniki yorğunluqla düz mütənasibdir.

15 fevral Beynəlxalq Uşaq Xərçəng Xəstəlikləri ilə Mübarizə Günüdür

Hər il fevral ayının 15-i dünyada Beynəlxalq Uşaq Xərçəng Xəstəlikləri ilə Mübarizə Günü kimi qeyd edilir. Həmin gün bütün dünyada xərçəng xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqlara və onların ailələrinə yardım olunur, bu xəstəliyə dair əhali maarifləndirilir. Bu gün, həm də onkoloji xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqlara dünya ictimaiyyətinin diqqətini yönəltmək üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Həmin gün bütün dünya xərçəng xəstəliyindən vəfat etmiş uşaqların xatirəsini anır və xərçəngə qalib gəlmiş uşaqların

fədakarlığını qeyd edir.
Səhiyyə Nazirliyindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, 2012-ci il martın 7-də Milli Onkologiya Mərkəzinin nəzdində regionda birinci olan Uşaq Onkoloji Klinikası fəaliyyətə başlayıb. Uşaq Onkoloji Klinikasının yaradılmasında Azərbaycan Respublikasının birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın və Milli Onkologiya Mərkəzinin direktoru, akademik Cəmil Əliyevin böyük əməyi vardır. Hazırda Uşaq Onkoloji Klini-

kası regionumuzda onkoloji xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqlara ixtisaslaşmış, yüksək keyfiyyətli tibbi yardım göstərən yeganə tibb müəssisəsidir. Burada beynəlxalq protokollara uyğun olaraq kompleks müalicənin bütün növləri mükəmməlliklə icra edilir, o cümlədən kimya və şüa terapiyası, cərrahi müalicə, immunoterapiya və s. aparılır. Klinikada ambulator və poliklinik şöbə, kimya terapiyası, cərrahiyyə, anestezioloji-reanimatoroloji və şüa terapiyası şöbələri fəaliyyət göstərir.

Keçən ilin dekabr ayında Uşaq Onkoloji Klinikasının bazasında "Uşaq Xərçəng Xəstəliklərinin Milli Alt-Registri" də təsis edilib.

2016-2020-ci illər üçün vərəmlə mübarizə üzrə Tədbirlər Proqramı təsdiq edilib

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə "2016-2020-ci illər üçün vərəmlə mübarizə üzrə Tədbirlər Proqramı" təsdiq edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Tədbirlər Proqramının məqsədi Azərbaycanda vərəm xəstəliyinin yayılma səviyyəsinin aşağı salınması və bu xəstəliklə bağlı əlilliyin və ölüm hallarının azaldılmasıdır. Proqramın vəzifələri vərəm xəstəliyinin profilaktikasının, erkən diaqnostikasının və müalicəsinin yaxşılaşdırılması, vərəm əleyhinə müəssisələrin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, xəstələrin vərəm əleyhinə preparatlarla davamlı təminatı, vərəm əleyhinə xidmətin kadr potensialının gücləndirilməsi, əhalinin vərəmlə mübarizə sahəsində maarifləndirilməsidir.

Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır: Xəstəlik hallarının erkən aşkar edilməsi, aşkar edilmiş xəstələri vaxtında müalicəyə cəlb etməklə sağalma səviyyəsinin yüksəldilməsi, tibb müəssisələrində epidemiya əleyhinə tədbirləri gücləndirməklə xəstəxanadaxili yoxsulluğun qarşısının alınması, vərəmlə xəstələrin qeydiyyatının yaxşılaşdırılması.

Tibb elminin hər bir sahəsi daim inkişaf etməkdə və yeniləşməkdədir. Dünyada bu elmin hər bir yeniliyini, nailiyyətini mənimsəmək və bu bilikləri tələbələrə çatdırmaq üçün dərsliklərin yazılması günün ən vacib məsələlərindən biridir.

İsayev İ. İ. "Uşaq xəstəliklərinin propedevtikası" Elmi redaktor: dosent N. İ. Nağıyev; Rəyçilər: respublikanın əməkdar həkimi, a.e.x. professor S. N. Musayev, professor A. İ. Həsənov; (dərslik) Bakı – "Apostroff" nəşriyyatı, 2014.- 480 səh.

Tibb elminin hər bir sahəsi daim inkişaf etməkdə və yeniləşməkdədir. Dünyada bu elmin hər bir yeniliyini, nailiyyətini mənimsəmək və bu bilikləri tələbələrə çatdırmaq üçün dərsliklərin yazılması günün ən vacib məsələlərindən biridir.

Azərbaycan dilində ilk dəfə olaraq təqdim edilən bu dərslik uşaq xəstəliklərinin propedevtikası fənninin bütün bölmələrini əhatə edir. Burada dölün və sağlam uşağın inkişafı, müxtəlif yaşlı uşaqların anatom-fizioloji xüsusiyyətləri və müayinə üsulları, əsas xəstəliklərin simptom və sindromları ətraflı verilmiş, sağlam uşaqların qidalanma məsələləri açıqlanmışdır.

Dərslik tərtib edilərkən son illərin elmi məlumatlarından və müvafiq ədəbiyyat materiallarından istifadə edilmişdir.

Kitabın ümumi hissəsində pediatriyanın inkişaf tarixindən qısa söhbət açılır. Bundan

sonra "Pediatriyada deontologiya məsələləri", "Uşaq yaşının dövrləri", "Uşaqlarda fiziki inkişafın xüsusiyyətləri və onun qiymətləndirilməsi" başlıqlı mövzular ayrı-ayrılıqda III fəsilə verilmişdir.

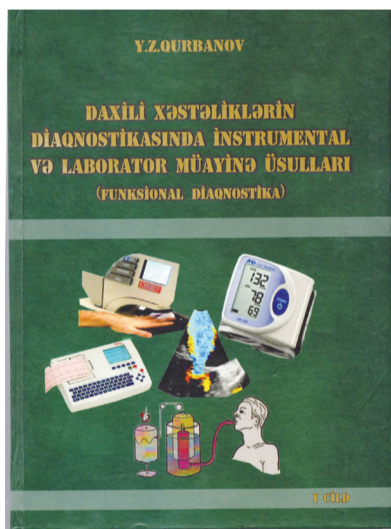
II hissədə isə uşaqlarda üzv və sistemlərin anatom-fizioloji xüsusiyyətləri, müayinə üsulları və zədələnmə əlamətlərindən bəhs olunan mövzular V fəsildən başlayaraq XVIII fəsilələri əhatə edir.

Kitabın III hissəsinə daxil edilən XIX fəsildə sağlam uşaqlarda yaşdan asılı olaraq qidalanmanın xüsusiyyətlərindən bəhs olunur.

Dərsliyin son IV hissəsinin XX fəsili isə "uşaqlarda xəstəlik tarixinin aparılması" adlanır.

Kitab Azərbaycan Respublikası Səhiyyə və Təhsil nazirlikləri tərəfindən ali məktəblərdə tədris olunması üçün dərslik kimi təsdiq edilmiş, Tibb Universitetinin pediatriya və müalicə-profilaktika fakültələrinin tələbələri, eləcə də bu sahədə çalışan həkimlər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

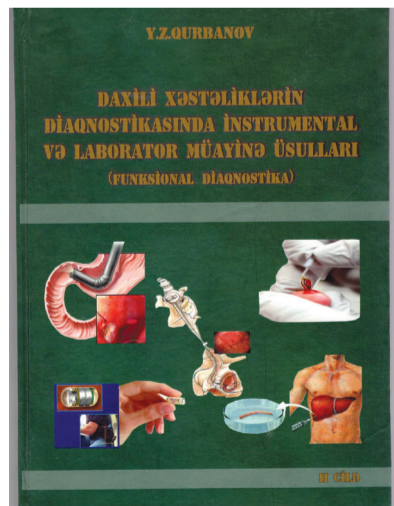
Qurbanov Y. Z. "Daxili xəstəliklərin diaqnostikasında instrumental və laborator müayinə üsulları" Redaktorlar: assistent T. M. Musayeva, assistent M. S. Novruzova; Rəyçilər: a.e.x., t.e.d., professor R. M. Məmmədhasənov, a.e.x., t.e.d., professor Ə. A. Hidayətov; (Dərslik – cild I-II) Bakı – "Oğuz Eli" nəşriyyatı, I-cild, 2012.- 622 səh; II-cild, 2012.-734 səh.

muşdur.

Tərtib olunmuş kitabların fərqləndirici xüsusiyyətləri ondan ibarətdir ki, burada praktiki həkim üçün lazım olan daxili orqanların bu və ya digər sistemlərinin xəstəliklərində istifadə olunan müayinələr haqqında pərakəndə halda olan məlumatlar toplanaraq sistemləşdirilmiş və ilk dəfə Azərbaycan dilində nəşr edilmişdir. Müəllif bu kitabları tərtib edərkən son dövrün müxtəlif ədəbiyyatlarından istifadə etmişdir.

Hər iki kitab ali tibbi təhsil alan tələbələr, ixtisasartırma kurslarında təkmilləşən həkimlər, həmçinin funksional diaqnostika sahəsində öz biliklərini artırmağa çalışan müxtəlif ixtisaslı həkimlər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

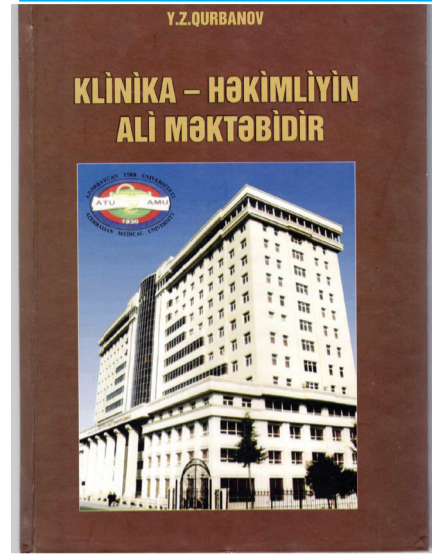
Hər iki kitabda daxili xəstəliklərin diaqnostikasında daha geniş tətbiq edilən laborator və instrumental müayinə üsulları təsvir edilmiş və onların diaqnostik meyarları geniş şərh olunmuşdur. Dərsliklərdə təqdim olunan üsulların aparılma qaydaları, onların təyininə göstəriş və əks göstərişlər, alınan nəticələrin təhlili və onların diaqnostik əhəmiyyəti göstərilmişdir.

I cild iki fəsildən ibarət olmaqla qan dövranı və tənəffüz sistemi orqanlarının laborator və instrumental müayinə üsullarına həsr edilmişdir.

Üç fəsillə bölünən II cildə isə həzm, böyrək və sidikxıracı, qan sistemi orqanlarının laborator və instrumental müayinə üsullarına həsr edilmişdir.

Müəllif bu kitabları tərtib edərkən daxili xəstəliklər üzrə mövcud olan ədəbiyyatları əz etməklə deyil, funksional müayinə üsulları haqqında elmi dərslik və dərs vəsaitlərindəki çatışmazlıqları müəyyən mənada aradan qaldırmaq, onları tamamlamağı qarşısına məqsəd kimi qoy-

Azərbaycan tibb elminin görkəmli nümayəndələrindən biri- istedadlı alim, a.e.x., professor Tamerlan Əziz oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə ithaf olunan hər iki kitab Azərbaycan Respublikası Səhiyyə və Təhsil nazirlikləri tərəfindən ali məktəblərdə tədris olunması üçün dərslik kimi təsdiq edilmişdir.

Qurbanov Y. Z. "Klinika - Həkimliyin ali məktəbidir" Redaktor: S. H. Əhmədov; Rəyçilər: a.e.x., t.e.d., professor R. M. Məmmədhasənov, a.e.x., t.e.d., professor Ə. A. Hidayətov, t.e.d., professor V. Ə. Əzizov, professor F. Y. Talibov; (monoqrafiya) Bakı – "Oğuz Eli" nəşriyyatı, 2013.- 376 səh.

da, həmçinin müayinə zamanı alınan məlumatlara əsasən ilkin diaqnozun formalaşması prinsipləri göstərilmişdir. Bununla yanaşı kitabda hüquqi bir sənəd kimi hər bir xəstə üçün tərtib olunması vacib olan "xəstəlik tarixinin" düzgün və ardıcıl yazılma qaydası propedevtik baxımdan şərh edilmişdir.

Burada korifey klinisistlərin söylədiyi belə bir aforizm yerinə düşərdi: "Xəstəlik tarixi bütün kitablardan əzizdir. Çap olunmuş kitabları hər yerdə tapmaq mümkündür, xəstəlik tarixini isə heç yerdə". Kliniki təbabət sahəsində fəaliyyət göstərən praktiki həkim üçün yalnız nəyi bilmək və onu yerinə yetirmək deyil, həmçinin necə işləməyi öyrənmək, yeni həkimlik metodikasına (qaydalarına) və üsullarına yiyələnmək xüsusilə vacib məsələdir.

Kitabda kliniki təbabətin əsasını təşkil edən xəstənin ilkin müayinəsi zamanı tətbiq edilən klassik müayinə üsullarının daha aydın və qısa formada xəstəliyin diaqnostikasındakı əsas rolu, onların aparılma qaydası və ardıcılığı haqqın-

Qurbanov Y. Z., M. S. Novruzova, R. Ə. Rzayeva: "Daxili xəstəliklərin diaqnostikasında laborator müayinələr" Redaktorlar: professor, Y. Z. Qurbanov assistent M. S. Novruzova, R. Ə. Rzayeva; Rəyçilər: professor M. M. Baxşıyev, dosent T. T. Əliyeva; (Dərs vəsaiti) Bakı – "Oğuz Eli" nəşriyyatı, 2015.- 286 səh.

Müasir təbabətdə daxili xəstəliklərin diaqnostikasında laborator müayinə üsullarının rolu inkar edilməzdir. Məhz bu baxımdan tərtib olunan bu dərs vəsaitində konkret olaraq daha çox rast gəlinən xəstəliklərin diaqnozunu dəqiqləşdirmək üçün lazım olan laborator müayinələr göstərilmişdir. Dərs vəsaitini digər mənbələrdən fərqləndirən əsas cəhət xəstəliklərin laborator diaqnostik üsullarını sadələşdirməkdən əvvəl ayrı-ayrı xəstəliklərin mahiyyəti haqqında ümumi şəkildə qısa məlumat verilir. Bu da oxucunun düzgün istiqamətləndirilməsində yardımçı rol oynayır.

VII fəsildən ibarət olan bu dərslikdə ürək-damar sistemi, tənəffüz sistemi, həzm sistemi orqanlarının xəstəlikləri, böyrək və sidik ifrazat sistemləri, endokrin sistemi, qan sistemi, birləşdirici toxumanın revmatik və sistemi xəstəlikləri ətraflı işıqlandırılmışdır.

Kitab ali tibb təhsil alan tələbələr, ixtisaslaşma kursunda təkmilləşən həkimlər və ümumiyyətlə kliniki sahələrdə çalışan mütəxəssislər üçün köməkçi vasitə kimi nəzərdə tutulmuşdur.

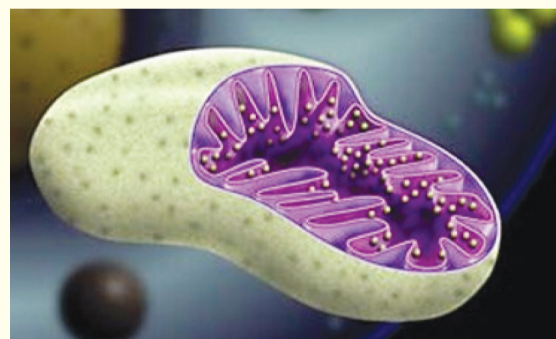
Y.Z. QURBANOV, M.S. NOVRUZOVA, R.Ə. RZAYEVA

**DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏRİN
DİAQNOSTİKASINDA
LABORATOR MÜAYİNƏLƏR**

Hazırladı M.ƏLƏKBƏRLİ

Alimlər hüceyrələrin cavanlaşmasının sirrini açıblar

Böyük Britaniyanın Nyukasl Universitetinin bir qrup alimi vaxtı geriyyə çevirib hüceyrələrin qocalmasının qarşısını necə almağın sirrini açıb.

AZƏRTAC "dni24.com" saytına istinadla xəbər verir ki, enerji "qoruyucuları" – mitoxondriyalar qocalmanın əsas amili sayılır. Alimlər hesab edirlər ki, mitoxondriyalar qocalmaqda olan hüceyrələrdən çıxarılsa, dağıdıcı proses dayanacaq və sistem xeyli cavanlaşacaq. Mitoxondriyaları çox vaxt "bataryea" adlandırırlar. Bu onunla bağlıdır ki, onlar hüceyrələrin fəaliyyəti və bütövlükdə insan orqanizmi üçün zəruri olan enerjinin paylanmasına məsuldür. İnsan yaşa dolduqca,

orqanizmdə tədricən müxtəlif dərəcəli zədələr toplanır. Alimlərin sözlərinə görə, bu zədələr iltihab proseslərini sürətləndirir, nəticədə qocalma prosesi inkişaf edir. Mitoxondriyalar laboratoriyaya şəraitində hüceyrələrdən çıxarılanda qocalma prosesini dayandırmaq mümkün olub, çünki iltihablı molekulların və gen ekspressiyalarının səviyyələri eynən gənclərinki kimi olub.

Alimlər topladıqları təcrübəyə söykənərək, hüceyrələrin qocalma tezliyini yavaşlatmağa kömək edəcək metodlar yaratmaq niyyətindədirlər.

Düzəliş

Qəzetimizin 30 yanvar 2016-cı il tarixli sayının 5-ci səhifəsində dərc olunan "Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında satellit simpozium keçirilib" adlı məqalənin 3-cü sütunundakı abzasda 1-ci cümlə aşağıdakı kimi oxunmalıdır: "Seminarda ATU-nun Fizioterapiya və İdman təbabəti kafedrasının müdiri, professor Əlişir Musayev, Neyrocərrahiyyə kafedrasının müdiri, professor Sabir Etibarlı, Travmatologiya və ortopediya kafedrasının müdiri, professor Əhməd Əhmədzadə, uzman Cəfər Nəsirli, reanimatoloq-alqoloq Vüqar Əbdülkərimov, rezident Müjgan Onk çıxış ediblər".

Yubiley təbriki

Bu günlərdə yubileyini qeyd etdiyimiz ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Rəhimə İsrəfil qızı Qabulova Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olub.

225 saylı orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirən Rəhimə xanım 1983-cü ildə yüksək balla N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun (indiki ATU) II müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olub.

R.Qabulova 1989-cu ildə institutu Fərqlənmə diplomu ilə başa vurub və 1 saylı Şəhər Xəstəxanasında internatura keçib. Sonrakı illər ərzində təcrübəli təbabət sahəsində çalışıb və 2000-ci ildə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunun əyani aspiranturasına daxil olub və elmi işini yerinə yetirmək məqsədilə A.N.Bakulev adına Ürək-Damar Cərrahlığı Mərkəzinə (Moskva, Rusiya Federasiyası) elmi ezamiyyətə göndərilib. 2003-cü ildə elmi işini yekunlaşdıraraq Moskva şəhərində və ET Kardi-

ologiya İnstitutunda dissertasiya işini ilkin müdafiə edib. Bundan sonra Azərbaycan Tibb Universitetinin I daxili xəstəliklərin propedevtikası kafedrasına assistent vəzifəsinə təyin olunub.

Həmin ildən etibarən ATU-da assistent kimi fəaliyyətə başlayan Rəhimə xanım kafedranın dosenti vəzifəsinə qədər yüksəlib. Universitetdə çalışdığı illərdə dəfələrlə ABŞ, Almaniya, Avstriya, İngiltərə, İtaliya, Rusiya və s. ölkələrin universitet və klinikalarında kardiologiya, funksional diaqnostika, tibb təhsili üzrə seminar, təlim, ixtisasartırma kurslarında olub.

R.Qabulova 2011-2014-ci illərdə ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri kimi fəaliyyət göstərmişdir.

2015-ci ildən ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru vəzifəsinə təyin olunan R.Qabulova öz şəxsi və professional keyfiyyətləri ilə kafedra əməkdaşlarının və tələbə kollektivinin hörmətini qazanıb.

Pedaqoji və təcrübəli fəaliyyətini uğurla həyata keçirən Rəhimə xanıma möhkəm can sağlığı və gələcək işlərində müvəffəqiyyətlər arzu edirik!

ATU-nun mətbuat xidməti

Səhiyyə mütəxəssislərinin sertifikatlaşdırma prosesi uğurla davam etdirilir

Praktiki tibb və əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan səhiyyə mütəxəssislərinin sertifikatlaşdırma prosesi uğurla davam etdirilir.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, ölkə başçısının 2009-cu il 21 dekabr tarixli Fərmanı və Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 08 iyun tarixli 108 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Praktiki tibb və ya əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin (işçilərin) sertifikatlaşdırma Qaydası"nın rəhbər tutaraq 2015-ci ildə ümumilikdə 11 min 607 şəxsi əhatə etmiş sertifikatlaşdırma imtahanları keçirilib.

2015-ci il ərzində sertifikatlaşdırma imtahanlarından 85 nəfər ali təhsilli əczaçı olmaqla, 3638 nəfər ali təhsilli mütəxəssis keçib. Həmçinin, 2015-ci il ərzində sertifikatlaşdırma imtahanlarından praktiki tibb və əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan 7 min 969 nəfər orta təhsilli şəxs keçib. Onlardan 26 nəfər əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olurlardır.

Test imtahanlarında iştirak edənlərin əksəriyyəti terapiya, pediatriya, stomatologiya, cərrahiyyə ixtisasları üzrə müraciət

edənlərdir. Orta tibb işçiləri üzrə isə tibb bacısı, mama və feldşer ixtisasları üstünlük təşkil edir.

Sertifikatlaşdırmanın məqsədi əhaliyə keyfiyyətli səhiyyə xidmətinin göstərilməsinin təmin edilməsi və ölkədə praktiki tibb və ya əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin peşəkarlıq səviyyəsinin və peşə yararlığının yoxlanılmasıdır.

Sertifikatlaşdırma prosesinə beş ildə bir dəfə ali və orta ixtisas təhsilinə malik, müvafiq qaydada dövrü ixtisasartırma kurslarını keçmiş səhiyyə mütəxəssisləri cəlb olunur.

Əsrin tanınmış neyrocərrah alimi Bakıda

Bu il yanvarın 30-da Xəzər Universitetində ənənəvi "Elm və Sənət Məclisi"nin 65-ci məşğələsi keçirilib. Məşğələni giriş sözü ilə açan Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyümlər Şurasının sədri, professor Hamlet İsaخانlı öncə TUBİTAK-ın Başqan yardımçısı Orkun Həsəkioglu, TUSEB-in başqanı, professor Fəxrəddin Kələştimuru, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin İnkişaf Fondunun icraçı direktoru Elçin Babayevi və digər məşğələ iştirakçılarını salamladı.

Hamlet müəllim "Elm və Sənət Məclisi"nin məqsədi və məramı barədə iştirakçılara ətraflı məlumat verdi. Bildirdi ki, məclisdə dünyanın hər bir guşəsindən, o cümlədən Azərbaycandan da tanınmış elm və sənət adamları öz sahələri üzrə məruzələr edir. Burada tək-cə uyğun sahənin mütəxəssisləri deyil, elmlə maraqlanan, o cümlədən ali məktəblərdə təhsil alan tələbələr də iştirak edir. İştirakçılar elmin uyğun sahələrinə töhfələr vermiş alimləri burada dinləyir və onları maraqlandıran suallara birbaşa özlərindən cavab ala bilirlər.

Sonra H.İsaخانlı Məclisin qonağı dünyaca məşhur neyrocərrah alim Mahmud Qazi Yaşargili iştirakçılara təqdim etdi. Hamlet müəllim M.Q.Yaşargilin Diyarbəkrdə anadan olduğunu və dünyanın bir sıra nüfuzlu elm ocaqları və klinikalarında çalışdığını bildirdi: "Mahmud bəy Almaniyanın Fredrix Şiller Universitetində, İsveçrənin Basel Universitetlərində çalışıb. Burada dissertasiya müdafiə edərək doktorluk dərəcəsi alıb. Sonra ABŞ-da fəaliyyətini davam etdirərək Zürih və Vermont Universitetlərində bir sıra möhtəşəm elmi araşdırmalara imza atıb. 3 mindən çox peşəkar cərraha öz sənətinin sirlərini öyrədib. İndiyədək 7500-dən artıq cərrahiyyə əməliyyatı aparıb. Çoxsaylı monoqrafiya və məqalələrin müəllifidir.1999-cu ildə ənənəvi Sibir Cərrahları Konqresində "Əsrin sibir cərrahi" adına layiq görüldü. 2014-cü ildə vətənə dönüb. Yedditərəpə Universitetinin tibb fakültəsində dərs deyir və beyin cərrahiyyəsi üzrə müasir lobarotoriya təşkil edib. Hazırda laboratoriyada tədqiqat işləri aparılır və bacarıqlı mütəxəssislər yetişdirilir"-deyən Xəzər Universitetinin rektoru Mahmud bəyin Azərbaycana təşrif gətirməsinin səbəbini də açıqladı. Bildirdi ki, M.Q.Yaşargil həmçinin yeni təşkil olunmuş, beynəlxalq və regional mahiyyət daşıyan Avrasiya Akademiyasının 5 qurucularından biridir. (Azərbaycan, Türkiyə və ABŞ vətəndaşları olan professorlar Halil İncalıq, Lütfi Zadə, Mahmud Qazi Yaşargil, Hamlet İsaخانlı və bəstəkar Arif Məlikov Akademiyanın qurucu üzvləridir-red) Akademiyanın dünya elminin, sənətinin inkişafına yardımlarını və töhfələrini verəcəyinə əminliyini bildirən rektor sözü məruzəçiyə verdi. M.Q.Yaşargil "Mərkəzi sibir sisteminin quruluşu" mövzusunda geniş məruzə ilə çıxış etdi. Məruzə ətrafında müzakirələr aparıldı. Müzakirələrdə Hafiz Osmanov (Azərbaycan Tibb Universiteti), Xəqani İsmayıl (Azərbaycan Yazarlar Birliyi), Çingiz Əlizadə (Traumatologiya və Ortopediya Elmi-Tədqiqat İnstitutu), Kəbus Dadaşov (Respublika Neyrocərrahiyyə Xəstəxanasının baş həkimi), Firuz İbrahimov (Xəzər Universiteti) və digərləri çıxış etdi. Onların çıxışları iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılandı.

"Tibbi-sosial ekspert komissiyaları haqqında Əsasnamə" təsdiq edilib

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə "Tibbi-sosial ekspert komissiyaları haqqında Əsasnamə" təsdiq edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Qərara əsasən, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Nazirlər Kabineti ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin tabeliyində ərazi prinsipi əsasında tibbi-sosial ekspert komissiyaları yaratmalı, onların dislokasiyasını və sayını müəyyən etməlidir. Nazirlik, həmçinin tibbi-sosial ekspert komissiyalarının tərkibini, ştat cədvəlini və xərclər smetasını Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin təqdimatına əsasən təsdiq etməlidir.

Əsasnamədə ümumi müddəalarla yanaşı, tibbi-sosial ekspert komissiyalarının təşkili, vəzifələri və hüquqları, komissiyalarda müayinə qaydaları, əlillik müddətinin müəyyən edilməsi və komissiyaların qərarlarından şikayət qaydaları kimi müddəalar öz əksini tapıb.

9 fevral Beynəlxalq Stomatoloq Günüdür

Hər il fevral 9-da stomatoloqların və diş həkimlərinin peşəkar bayramı – Beynəlxalq Stomatoloq Günü qeyd olunur

Bu tarix təsadüfən seçilməyib. Həmin gün katolik kilsəsinin xristian şəhidi isgəndəriyyəli Apolloniya anılır. Xristianlıqdan dönməsi üçün Apolloniyaya dəhşətli işgəncələr verilib. İşgəncələrin xarakterinə görə Müqəddəs Apolloniyanın atributları dişlər və ya kəlbətin olub. Müqəddəs qadın bütün işgəncələrə davam gətirib, onu tonqalda yandırmaq ilə hədələyəndə, o, özü alovun

içinə addımlayıb. Bu hadisə 249-cu il fevralın 9-da baş verib.

O vaxtdan belə bir inanc yaranıb: "Santa Apollonia!" deyən kimi, diş ağrısı keçir.

İnsanın əqli imkanları ilin fəsillərindən asılıdır

Alimlər bildiriblər ki, əqli imkanlarının ilin fəsillərindən asılı olması faktını isbat ediblər. Onların dediyinə görə, baş beyin diqqətə cavab verən şöbələri yay aylarında daha fəal olur.

AZƏRTAC "Proceedings of the National Academy of Sciences" jurnalına istinadla xəbər verir ki, fəsillərin insana, xüsusən onun əhvalına təsir etməsi elmə çoxdan məlumdur.

Amma bu günə kimi alimlər təsirin insanın əqli qabiliyyətinə təsirini öyrənən tədqiqat aparmayıblar.

ABŞ alimi Kristel Mayer fəsillərin insan beyninə təsirini öyrənmək üçün bir qrup alimlə birlikdə könüllülərin iştirakı ilə eksperiment aparıb. Eksperimentdə iştirak etməyə razılıq verən bütün könüllülər hər mövsümdə bir neçə gün laboratoriya şəraitində yaşayıblar. Alimlər maqnit-rezonans tomoqrafiyasının köməyi ilə baş beyin fəallığını yoxlayıblar. Onlar bildiriblər ki, beyin sabit diqqətlə bağlı fəallığı özünü yay aylarında göstərir.

Payızda qısamüddətli yaddaşın yüklənməsi artır və bu yüklənmə yaz gecə-gündüz bərabərliyi gününə qədər azalmağa başlayır. Mütəxəssislər yeni nəticələr almaq ümidi ilə müxtəlif fəsillərdə baş beyin fəallığının öyrənilməsi istiqamətində fəaliyyətlərini davam etdirirlər.

ZİKA QIZDIRMASI NƏDİR?

Patogenezi: Güman edilir ki, virusun ilk infeksiyalaşması daxil olduğu hissədən dendrit hüceyrələrindən başlayır, sonra isə limfa və qan dövranı sisteminə yayılır. Flavivirus adətən sitoplazmada hasil olur. Lakin Zika virusunun antigeni infeksiyalaşmış hüceyrənin nüvəsində aşkar edilir.

Zika virusu fəal olaraq gündüzlər, axşamlar ağcaqanadlar vasitəsilə insanlara yoluxdurulur. Yoluxma Aedes cinsinin Aedes aegypti, Aedes africanus, Aedes apicoargenteus, Aedes furcifer, Aedes hensilli, Aedes luteocephalus və Aedes vittatus ağcaqanadları vasitəsilə insanlara keçirilir.

Respublikamızda Zika virusunu keçirən Aedes aegypti ağcaqanadına 1950-ci illərdə rast gəlinmiş, sonra isə yoxa çıxmışdır. Buna baxmayaraq, əhəlinin yüksək miqrasiyasının nəticəsi olaraq, infeksiyanın respublikaya gətirilməsi ehtimalı böyükdür. Ağcaqanadlarda virusun inkubasiya dövrü təxminən 10 günə qədərdir. Zika virusunu əsasən meymunlar və insanlar yayır. Bundan başqa, Zika virusu qan köçürmə vasitəsi ilə də insanlar arasında yayılır.

2009-cu ildə Kolorado Universitetinin antropoz və yoluxucu xəstəlikləri öyrənən laboratoriyasının əməkdaşı Arayn Foy Seneqalda ağcaqanadları öyrənən zaman, onu ağcaqanadlar dişləmişdir. Foy Amerikaya qayıtdıqdan bir müddət sonra, o, həyat yoldaşını Zika virusu ilə yoluxdurmuşdur. Bununla da Foy ilk dəfə Zika virusunun cinsi yolla keçdiyini bəyan etmişdir. 2015-ci ildə 2 halda dölətrafi suda Zika virusunun RNK-sı aşkar edilmişdir. Bu isə onu göstərir ki, virus dölə keçə bilər və onu xəstələndirir. 2016-cı ilin yanvar ayında Para-

artması nəticəsində keçirici ağcaqanad olmadan Zika virusu yayıla bilər. Buna görə də respublikamıza yuxarıda göstərilən dövlətlərdən gələn turistlər və iş adamları nəzarətdə saxlanılmalıdır.

Xəstələr əvvəlcə yüngül baş ağrısından, səpgilərin əmələ gəlməsindən, hərəkətin olmasından və kürek nahiyəsində olan ağrılardan şikayət edirlər. Sonra 2 gün ərzində səpgilər azalmağa başlayır, 3 gün keçdikdən sonra isə hərəkət düşür, səthi səpgilər qalır.

Zika qızdırması yüngül keçən xəstəlik hesab olunur və ölüm hadisəsi qeydə alınmamışdır. 2016-cı ilin yanvar ayına kimi xəstəliyin qarşısını almaq üçün vaksin, yaxud dərman yoxdur. Xəstələrin vəziyyətini yüngülləşdirmək üçün parasitomol, antihistamin preparatlarından tavegil, suprastin və s. vermək olar. Qanaxma ehtimalına görə aspirin vermək olmaz.

İsa HACIYEV,

V.Axundov adına Milli ET Tibbi Profilaktika İnstitutunun baş elmi işçisi, tibb üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Mübariz ƏLİYEV,

Tibbi parazitologiya şöbəsinin müdiri, biologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Akapulkoda Zika virusuna ilk yoluxma hadisəsi qeydə alınıb

Meksikanın kurort şəhəri Akapulkkoda Zika virusuna ilk yoluxma halı qeydə alınıb.

AZƏRTAC "newsland.com" saytına istinadla xəbər verir ki, bu barədə bəyanatla Qerrero ştatının səhiyyə naziri Karlos de la Penya Pintos çıxış edib. O deyib: "Virusa yoluxan 32 yaşlı qadındır. O, hamilə deyil". Karlos de la Penya Pintos vurğulayıb ki, pasiyentə lazımı yardım edilib, onun sağlamlıq durumu həyəcan doğurmur. Baş verən hadisə Akapulkkonun turizm baxımından cəlbediciliyinə təsir göstərməməlidir.

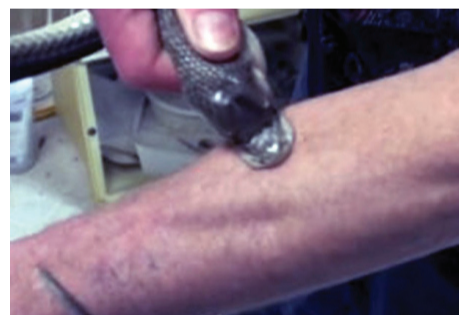
Meksika Səhiyyə Nazirliyinin mə-

lumatına görə, ölkədə Zika virusuna yoluxanların sayı son həftə 34-dən 65-ə çatıb. Yoluxanların çoxu cənub ştatları Oaxaka və Çyapasda qeyd olunub. Paytaxtda və əhalisi sıx olan Mexiko ştatında virusa yoluxan aşkar edilməyib.

Elm fədakarlıq tələb edir!

Elm fədailəri sayəsində minlərlə yeni dərman preparatı sınaqdan keçirilib. İlan zəhəri əleyhinə universal zərdab yaratmaq arzusunda olan amerikalı Tim Friden də həyatını riskə qoyub. Təsəvvür edirsiniz, zəhərli ilanların onu sancmasına imkan verir.

AZƏRTAC "healt-ua.org" saytına istinadla xəbər verir ki, Viskonsin ştatında yaşayan T.Frideni bir neçə ay əvvəl həyat yoldaşı tərək edib. Özü də 20 il bir yastığa baş qoyandan sonra. Taleyin bu ağır zərbəsi də 37 yaşlı Frideni ilan zəhəri əleyhinə universal zərdab yaratmaq həvəsindən əl çəkdirə bilməyib. Hazırda ilan zəhəri əleyhinə bütün zərdablar (məsələn, "antiefä") yalnız bir ilan növü sancdıqda ölməkdən qoruyur. Ancaq bəzi hallarda – zəhərlərin tərkibi oxşar olanda, polivalent zərdablardan istifadə edilir, amma bu maddənin istehsalı çətinliklə başa gəldiyi üçün çox bahadır.

Xüsusi təhsili olmayan həvəskar alim hesab edir ki, hər hansı zəhərli ilanının sancmasının nəticələrindən qorumağa qadir olan "superzərdab"ı orqanizmdə yaranan spesifik insan anticisimlərindən istifadə etməklə yaratmaq olar. Tim 16 ildir bu ölüm təhlükəli eksperimentdə iştirak edir. Bu illər ərzində o, könüllü şəkildə müxtəlif növ zəhərli ilanların onu

160 dəfə sancmasına imkan verib. Tim uzun illərdir mikrobiologiya professoru Brayan Hemlinin başçılıq etdiyi "Butterfly Sciences" şirkəti ilə əməkdaşlıq edir. Alim bildirir ki, Tim Fridenin qanında müxtəlif növ ilan zəhərlərinə qarşı spesifik anticisimlərin sayı çoxdur və bu, unikal haldır. Timi qara mamba, kral kobra və gözlüklü kobra, habelə taypan və bir çox digər zəhərli ilanlar sancıb. Timin bu həvəsi onun həyatı üçün təhlükəlidir: 2011-ci ildə o, kral kobrasının sancmasından sonra bir gündən çox koma vəziyyətində olub. Gözlüklü kobra ilə eksperiment nəticəsində nekrozun qarşısını almaq üçün təcili olaraq öz əzələsini yarmalı olub.

Fridenbutəhlükəli eksperimentləri universal zərdab yaradılana qədər davam etdirmək əzmindədir. O vaxt bəlkə həyat yoldaşı da geri döner, axı qadını ərindən əcaib eksperimentlər qaçırır.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ
KAFEDRALAR ÜZRƏ
AŞAĞIDAKI YERLƏRİ TUTMAQ
ÜÇÜN
MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Kafedraların professorları (elmlər doktorları):

- III cərrahi xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,75 vahid)
- İnsan anatomiyası kafedrası - 1 yer
- Fizioterapiya və idman təbabəti kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Mikrobiologiya və immunologiya kafedrası - 1 yer
- Ortopedik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Ümumi və toksikoloji kimya kafedrası - 1 yer

Kafedraların dosentləri:

- Terapevtik və pediatrik propedevtika kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- II MPF-nin Uşaq xəstəlikləri kafedrası - 1 yer
- Ortopedik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,75 vahid)
- I mamalıq və ginekologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- III cərrahi xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Mikrobiologiya və immunologiya kafedrası - 1 yer

Kafedranın baş müəllimi:

- Patoloji fiziologiya kafedrası - 1 yer

Kafedraların assistentləri:

- II daxili xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- III cərrahi xəstəliklər kafedrası - 2 yer
- İnsan anatomiyası kafedrası - 1 yer
- Klinik farmakologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Terapevtik və pediatrik propedevtika kafedrası - 2 yer
- Normal fiziologiya kafedrası - 1 yer
- Tibbi fizika və informatika kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- III daxili xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- II cərrahi xəstəliklər kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- II cərrahi xəstəliklər kafedrası - 1 yer
- Şüa diaqnostikası və terapiyası kafedrası - 1 yer
- Psixiatriya kafedrası - 1 yer
- Patoloji anatomiya kafedrası - 1 yer
- Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrası - 1 yer
- Terapevtik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Terapevtik stomatologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Stomatologiya (müal. prof., ped., tibbi prof. fakültələri üçün) kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Farmakologiya kafedrası - 1 yer (0,5 vahid)
- Latın dili kafedrası - 1 yer

Müsabiqədə iştirak etmək üçün sənədlərin təqdim olunma müddəti elan qəzetdə («Təbib» qəzeti, 16 fevral 2016-cı il) dərc olunduğu gündən 30 gün keçməyəkdir. Sənədlər rektorun adına yazılmış ərizə ilə birlikdə aşağıdakı ünvana təqdim edilməlidir:
Bakı şəhəri- Az 1022, Bakıxanov küçəsi 23; Telefon: 597-10-08

Məişət texnikası allergiya yaradır

Allergiyanın çox nadir növü aşkarlanıb. Alimlərin fikrincə, vibrasiyaların təsirindən əmələ gələn bu nadir xəstəlik məişətdə istifadə etdiyimiz texnikanın verdiyi vibrasiyalarla ötürülür, xüsusən mikser və ya elektrik burğusu ilə işləyənlər üçün bir sıra problemlər yarada bilər.

AZƏRTAC naked-science.ru saytına istinadla xəbər verir ki, immun sisteminin mutasiyası ilə əlaqələndirilən xəstəlik məxmərəyin bir növü olmaqla bədəndə səpkilərə, qaşınmaya, ağızda dəmir tamına səbəb olur.

AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİNİN KORPUSLARI

«Azərbaycan Respublikasında ünvan reyestrinin aparılması və daşınmaz əmlak obyektlərinə ünvan verilməsi Qaydaları»nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 noyabr 2008-ci il tarixli Fərmanına uyğun olaraq Azərbaycan Tibb Universitetinin korpuslarına yeni ünvanların verilməsi aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilmişdir:

Azərbaycan Tibb Universitetinin inzibati binası- Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Ənvər Qasımsadə küçəsi-14

TƏDRİS BİNALARI

Azərbaycan Tibb Universitetinin 1 sayılı tədris binası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi -167

Azərbaycan Tibb Universitetinin 2 sayılı tədris binası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Ənvər Qasımsadə küçəsi- 18

Azərbaycan Tibb Universitetinin 3 sayılı tədris binası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi-163

Azərbaycan Tibb Universitetinin 4 sayılı tədris binası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi-163

Azərbaycan Tibb Universitetinin 5 sayılı tədris binası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi- 163

Azərbaycan Tibb Universitetinin idman kompleksi-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi -98^C

YATAQXANALAR

Azərbaycan Tibb Universitetinin 1 sayılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi- 98^B

Azərbaycan Tibb Universitetinin 2 say-

ılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi- 98^D

Azərbaycan Tibb Universitetinin 3 sayılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi- 107

Azərbaycan Tibb Universitetinin 4 sayılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi-98^A

Azərbaycan Tibb Universitetinin 5 sayılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi-173

Azərbaycan Tibb Universitetinin 6 sayılı yataqxanası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi -100^A

KLİNİKALAR

Azərbaycan Tibb Universitetinin Onkoloji klinikası- Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu Səməd Vurğun küçəsi-208

Azərbaycan Tibb Universitetinin Stomatoloji Klinikası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsi-175

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mərdanov qardaşları küçəsi, 1001-ci məhəllə

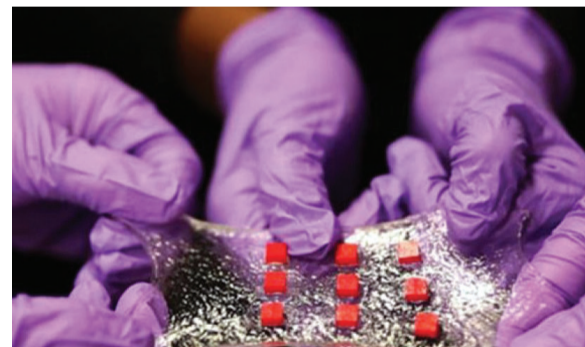
Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikası-Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu Mirqasımov küçəsi, 1004-cü məhəllə

Tibbdə yeni kəşf – “ağıllı” sarğı

Yeni kəşf olunan “ağıllı” sarğı dərinin temperaturuna nəzarət edir, avtomatik surətdə infeksiyaya qarşı dərman buraxır.

AZƏRTAC TRT-yə istinadla xəbər verir ki, Massachusetts Texnologiya İnstitutunun tədqiqatçıları içərisində elektronika və dərman olan yeni sarğı növü yaradıblar. Bu sarğı yaraya insanın köməyi olmadan qulluq edir.

Hidrogeldən düzəldilən möhkəm sarğı yetərinə elastikdir, hətta diddə və dirsəkdə olduğu halda hərəkətləri məhdudlaşdırmır. Onun içində innovasiyalı ötürücülər var. Sarğı dərinin temperaturuna nəzarət edir və avtomatik surətdə infeksiyaya qarşı dərman buraxır. 90 faiz sudan ibarət olan hidrogel insan dərisinin xüsusiyyətlərini təkrar edir. Gel titan, alüminium, silikon, keramika, qızıl kimi materiallarla və adətən elektron komponentlərin hazırlanmasında istifadə olunan başqa maddələrlə güclü qarşılıqlı əlaqə yaradır. Gelin içərisindən keçən titan tellər sarğını cərəyan keçirən edir, onun içinə elektron qurğular, məsələn, yarımkeçirici çiplər yeritməyə imkan verir. Sarğıya işıq diodları da quraşdırılıb. Yaranın temperaturu müəyyən həddə çatanda və ya dərman bitəndə bu diodlar yanmağa başlayır. Sarğı təcili ixtisaslı

yardım tələb olunanda uzaq məsafədən həkimi xəbərdar edə bilər.

Yeni sarğının müəllifi Szuaxxe Cjao “ağıllı” gələcək bənzər elastik, orqanik elektronika hazırlamağa ümid bəsləyir. Bu vasitəni bədənə, hətta implantasiya etmək mümkün olacaq.

Qeyd edək ki, “ağıllı” sarğı, ilk növbədə, daim tibbi nəzarət tələb edən və infeksiya riskinin yüksək olduğu yanıqlar üzərində sınaqdan keçiriləcək.

Etibarsız sayılır

Əzizov Faiq Məmməd oğluna 2015-ci ildə Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən fizioterapiya ixtisası üzrə verilmiş rezidentura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor
ELDAR İSMAYIL

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet “Təbib” qəzetinin kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələnilir, “Bəxtiyar-4” İKŞ-də çap olunur.

ÜN VANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98^C
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks -0269
Sayı 3000
Sifariş: 294